

Barne- og familiedepartementet
postmottak@bfd.dep.no

Innspill til arbeidet med regelverket for barnebidrag og bidragsforskudd

Det vises til invitasjon til innspillsmøte om til regelverket for barnebidrag og bidragsforskudd 8. mai, der Reform – ressurscenter for menn dessverre ikke hadde anledning til å delta.

Vi takker for muligheten til å sende skriftlige innspill til departementets arbeid med et framtidig barnebidragsregelverk, og ber om at våre synspunkter tas med i det videre arbeidet.

Innledende kommentar

Siden det er over 20 år siden det sist ble gjort omfattende endringer i bidragsregelverket, støtter Reform at det nå tas en helhetlig gjennomgang av dette.

Reform ser fram til innføringen av en ny barnelov, og at det arbeides fram et nytt bidragsregelverk til det beste for barn og familier. Beslutning om en ny og oppdatert barnelov har beredt grunnen for klare forbedringer i regelverket.

Til nå har man hatt egne regler for beregning av bidrag ved fast bosted/samvær. Det har vært økonomisk gunstigere for enkelte å ha barnet fast boende hos seg, med den andre forelderen som samværsforelder, enn å avtale delt bosted. Dette har bidratt til konflikt og unødig redusert kontakt mellom fedre og barn (i noen tilfeller også mellom mor/medmor og barn). Endringene Stortinget vedtok i barneloven i 2025, har løst opp i dette, ved at foreldremyndighet og hvor barnet bor nå ses atskilt.

Ved å fjerne et eget regelverk for beregning av bidrag ved fast bosted/samvær kan man nå lage et enklere og bedre regelverk, som beregner bidraget ut fra foreldrenes avtalte fordeling av barnets botid seg imellom.

Om lag halvparten av barnebidragene er avtalt privat. For å lage et godt nytt regelverk er det behov for mer kunnskap og forskning om disse avtalene: Hvordan fungerer de private avtalene om barnebidrag? Hva er størrelsen på bidragene? Hva legger foreldrene til grunn for størrelsen på bidragene?¹

¹ I dette støtter vi oss også på vurderinger gjort at Barnelovutvalget (NOU 2020: 14 Ny barnelov: Til barnets beste)

Det store flertall av foreldre samarbeider greit og kommer til enighet både om ordninger for omsorg, og når det gjelder bidrag. Reform har samtidig erfaringer med foreldre som regelrett driver pengeutpressing, der samarbeid om samvær tilbys som gjenytelse.

En undersøkelse av private samværsavtaler bør derfor også inkludere spørsmål om erfaringer av økonomisk utpressing, eller også trusler om tilbakeholdelse av rettmessige ytelser.

Momenter for et bedret regelverk

- 1. En bidragsmodell bør være nøytral og ikke dimensjonere samværet, slik vi alt for ofte ser at skjer i dag*

Alle foreldre har direkte utgifter til barna sine, og selv foreldre som forhindres samvær med barna sine har ofte full utstyrte barnerom ventende på dem.

- 2. Modellen må være enkel, forståelig og forutsigbar*

Foreldre skal kunne beregne bidraget uten å måtte sette seg inn i kompliserte satser og beregninger.

Hovedvekten i en forenklet modell må ligge på foreldrenes inntekt og faktisk omsorgstid. Dette reduserer konfliktnivået og gjør det lettere for foreldre å samarbeide.

Private bidragsavtaler er et gode, da det tar hensyn til begge foreldrenes økonomiske situasjon, og bør tilstrebes.

- 3. Modellen må være rettferdig og realistisk*

I dag opplever mange at små endringer i inntekt eller samvær kan gi store utslag i bidraget. Det skaper utrygghet og kan i verste fall føre til at foreldre unngår å øke samværet av økonomiske grunner. En ny modell må ha en rimelig balanse mellom foreldrenes økonomiske bæreevne.

Vi vil også understreke betydningen av likeverdig foreldreskap etter samlivsbrudd. En barnebidragsmodell som legger til rette for samarbeid, vil bidra til mer stabile ordninger for barnet. Det er i tråd med forskning og erfaringer fra familier som lykkes godt etter brudd.

Vi støtter Foreningen 2 Foreldre, som oppfordrer departementet til å involvere brukerorganisasjoner tett i det videre arbeidet. En modell som skal fungere i praksis, må være utviklet i dialog med dem som faktisk lever med konsekvensene av den.

Behov for indeksregulering

Ellingsæterutvalget anbefalte at bidragsforskuddet ikke er blitt indeksregulert og hevet i takt med den årlige lønnsutviklingen.² Reform støtter utvalgets anbefaling, og mener, i likhet med både Ellingsæterutvalget og Barne lovutvalget, at satsene på bidragsforskuddet bør økes.

Barn bør i størst mulig grad sikres den samme økonomiske tryggheten, uavhengig av hva som er årsaken til at en av foreldrene ikke kan eller har vilje til å bidra til forsørgelsen.

Vi er selvsagt tilgjengelige, dersom det ønskes ytterligere synspunkter eller utdypinger.

Vi ønsker departementet lykke til med det viktige arbeidet.

Oslo, 12.05.26

Are Saastad /s
daglig leder

Ole Brede sen Nordfjell
fagsjef

² NOU 2017: 6 Offentlig støtte til barnefamiliene